

PWYLLGOR ARCHWILIO

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Medi, 2012

YN BRESENNOL:	Y Cynghorydd Thomas Jones (Cadeirydd) Y Cynghorydd Eric Roberts (Is-gadeirydd) Y Cynghorwyr Jim Evans, Keith Evans, Cliff Everett, G.O.Jones, Vaughan Hughes, Alun Mummery, Ieuan Williams Aelodau Lleyg – Mr Richard Barker, Mrs Sharon Warnes
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Pennaeth Adnoddau a Swyddog Adran 151 Dros Dro Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) Rheolwr Archwilio (JF) Uwch Archwilydd Mewnol (EW) Rheolwr Rhaglenni a Chynllunio Busnes (GM) (ar gyfer eitem 6.1) Rheolwr Risg ac Yswiriant (JJ) (ar gyfer eitem 5) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cynghorydd E.G.Davies
HEFYD YN BRESENNOL:	Y Cynghorydd W.J.Chorlton (Aelod Portffolio Cysgodol ar gyfer Cyllid a TG), Y Comisiynydd Mick Gianassi, Y Mri Huw Lloyd Jones, Andy Bruce (Swyddfa Archwilio Cymru), Ms Lynn Hine, Mr James Quance (PwC), Mr Tony Furber (Cyfrifydd) (ar gyfer eitem 3), Mr Barry Eaton (Rheolwr TG) (ar gyfer eitem 4.3)

Croesawodd y Cadeirydd bawb oedd yn bresennol ac estynnodd groeso arbennig i'r Cynghorydd Alun Mummery i'w gyfarfod cyntaf o'r Pwyllgor Archwilio.

1 DATGANIAD O DDIDDRDEB

Ni chafwyd datganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir gofnodion y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 24 Gorffennaf 2012.

3 DATGANIAD CYFRIFON 2011/12 A'R DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

3.1 Cyflwynwyd Datganiad Cyfrifon 2011/12 a Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2011/12, ynghyd â sylwadau'r Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro ynglŷn â'r Cyfrifon, i'w hystyried gan y Pwyllgor.

Hysbysodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro yr Aelodau y cyflwynwyd cyfrifon drafft 2011/12 y Cyngor i'w harchwilio ar 29 Mehefin 2012. Mae'r gwaith archwilio manwl nawr wedi'i gwblhau'n sylweddol a rhyddhawyd Adroddiad yr Archwilydd. Yn amodol ar gadarnhad y Cyngor Sir, mae'r cyfrifon i'w llofnodi gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Dros Dro ac, yn dilyn derbyn barn yr Archwilydd, byddant yn cael eu cyhoeddi.

Tynnodd y Swyddog sylw arbennig at ansawdd y broses o gyhoeddi cyfrifon 2011/12 a dywedodd ei bod yn falch iawn o fedru eu cyflwyno o fewn y dyddiad cau statudol. Dymunodd gael

cofnodi'n ffurfiol y bu gwelliannau yn y broses archwilio eleni yn nhermau cyswllt, mwy o eglurder ynglŷn â'r disgwyliadau o ran cyflwyno papurau gwaith a gwell cyfathrebu o faterion yn codi. Cafwyd gwell deialog drwy gydol y broses. Cyfeiriodd Aelodau'r Pwyllgor at y prif newidiadau sydd wedi eu gwneud i'r cyfrifon y rhoddwyd crynodeb ohonynt ym mharagraff 3 o'r adroddiad ac sy'n cael eu trafod yn fwy manwl yn adroddiadau'r Archwilydd Allanol fel yn eitem 3.2, ynghyd ag at yr eitemau nad ydynt wedi eu haddasu y rhoddwyd eglurhad ohonynt ym mharagraff 4. Wedi'i atodi i'r cyfrifon cafwyd Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2011/12 y cyflwynwyd drafft ohono i gyfarfod mis Gorffennaf o'r Pwyllgor Archwilio. Diweddarwyd y datganiad wedyn i adlewyrchu goblygiadau llywodraethu adroddiad Estyn ar ansawdd Gwasanaethau Addysg yr awdurdod lleol ar gyfer plant a phobl ifanc ym Môn sydd, er y'i cyhoeddwyd yng Ngorffennaf 2012, yn cyfeirio'n ôl at faterion mewn blynyddoedd blaenorol.

Daeth y Swyddog â'i chyflwyniad i ben drwy gyfeirio at y newid eleni i broses gymeradwyo'r Cyfrifon. O ganlyniad i'r newidiadau yng Nghyfansoddiad y Cyngor, mae'r cyfrifoldeb am gymeradwyo'r cyfrifon bellach efo'r Cyngor Sir tra bo'r cyfrifoldeb am sgriwtimeiddio'r cyfrifon yn parhau hefo'r Pwyllgor Archwilio.

Cytunodd yr Aelodau eu bod yn croesawu cwblhau a chyflwyno'r cyfrifon o fewn y dyddiad cau statudol a chydabuwyd ganddynt ymdrechion y Gwasanaeth a'r Tîm Cyllid oedd wedi cyfrannu at gyflawni hyn. Ceisiasant eglurhad o rai agweddau ar y cyfrifon mewn perthynas â'r ymagwedd at gynnal balansau yn yr hinsawdd economaidd bresennol, ynghyd ag ynghylch y defnydd o'r Gronfa Wrth Gefn Rheoli Perfformiad. Mater arbennig a godwyd oedd yr Asedau Treftadaeth ac yn benodol Casgliad Celf yr Awdurdod. Awgrymwyd, mewn hinsawdd o bwysau cyllidebol difrifol, y gall yr Awdurdod ystyried gwneud y gorau o botensial y Casgliad Celf yn nhermau troi'r asedau hyn yn arian ar gyfer ei ail-fuddsoddi mewn prosiect cyfalaf tymor byr neu at ddibenion referniw trwy eu rhoi ar fenthg. Eglurodd y Prif Weithredwr pam y gallai'r modd hwn o weithredu fod yn amheus o ran goblygiadau cyfreithiol yr amodau yr oedd eitemau o fewn y Casgliad Celf wedi cael eu hymddiriedu i'r Awdurdod oddi tanynt ac o ran rhwymedigaethau stiwardio'r Awdurdod. Byddai hefyd angen llawer o amser swyddogion ac adnoddau i archwilio'r amodau a thelerau cyfreithiol. Wedi hynny, cynigiwyd ac eiliwyd y dylid felly ddarparu i'r Pwyllgor Archwilio adroddiad yn egluro'r hyn y gall ac na all yr Awdurdod ei wneud yn gyfreithiol mewn perthynas â defnyddio'r Casgliad Celfyddydau. Y farn gyffredin o fewn y Pwyllgor oedd nad oedd hyn yn llwybr y dymunodd ei ddilyn yn seiliedig ar y cyngor a roddwyd gan y Prif Weithredwr; y defnydd gorau o adnoddau a'r rhesymau dros ddiogelu treftadaeth. Cyflwynwyd ac eiliwyd gwelliant na ddylid defnyddio adnoddau swyddogion yn y modd hwn ac y gwneid gwell defnydd ohonynt drwy ofyn i'r Adran Datblygu Economaidd er enghraifft i ymchwilio i ddulliau o wneud y defnydd gorau o asedau treftadaeth eraill yr Awdurdod a chynyddu'r incwm sy'n deillio ohonynt gymaint â phosibl. Yn dilyn pleidlais, derbyniwyd y gwelliant.

3.2 Cyflwynwyd adroddiad yr Archwilydd Allanol ar yr archwiliad o'r Datganiadau Ariannol i'w hystyried gan y pwyllgor

Cyflwynodd Ms Lynn Hine, PwC, adroddiad i'r Pwyllgor ar y materion arwyddocaol oedd yn codi o'r archwiliad fel y'u nodwyd yn yr adroddiad ysgrifenedig. Roedd y rhain yn ymwneud â chamddatganiadau nas cywirwyd a gofnodwyd yn fanwl o dan Atodiad 3 o'r adroddiad; risgiau archwilio a amlinellir yn ffurf tabl o dan baragraff 10 o'r adroddiad; materion mewn perthynas ag amcangyfrifon; prisiadau asedau sefydlog, rhwymedigaethau cyflog cyfartal, darpariaeth gwastraff ac ymdrin ag asedau treftadaeth o dan ofynion newydd Côd Ymarfer CIPFA. Hysbysodd yr Archwilydd yr aelodau nad oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill wedi codi o'r adroddiad ac nad oedd unrhyw bryderon ynglŷn â'r agweddau ansoddol ar arferion cyfrifyddu ac adrodd ariannol yr Awdurdod. Mae'r Archwilydd yn cydnabod fod y Cyngor yn 2011/12 wedi gwneud llawer o gynnydd i fynd i'r afael â phroblemau wrth lunio'r datganiad o gyfrifon a bodloni'r dyddiad cau ar gyfer cyhoeddi'r cyfrifon, sef 30 Medi, er y pwysleisiodd yr Archwilydd ei bod hi'n bwysig sicrhau y caiff y gwelliannau hyn eu cynnal.

Ynglwm wrth Atodiad 2 i'r adroddiad, cafwyd adroddiad archwilio arfaethedig yr Archwilydd Penodedig i Aelodau Cyngor Sir Ynys Môn. Tra bo'r Archwilydd Penodedig yn bwriadu cyflwyno barn archwilio ddiamod, tynnwyd sylw'r Aelodau at y ffaith na fydd tystysgrif cwblhau yn cael ei chyflwyno hyd nes y penderfynir ynghylch gwrthwynebiad i'r cyfrifon a dderbyniwyd gan aelod o'r cyhoedd a dderbyniwyd yn gymharol hwyr yn broses archwilio.

Eglurodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro i'r Pwyllgor y rhesymeg dros beidio ag addasu'r cyfrifon mewn perthynas â'r ddarpariaeth ôl-ofal yn safle

tirlenwi Penhesgyn. Gofynnodd yr aelodau nifer o gwestiynau dilynol ynghylch y cyfrifon a materion cysylltiedig yn ogystal ag ynghylch canfyddiadau'r Archwilydd Allanol yr oedd y Swyddogion wedi ymateb iddynt.

Penderfynwyd –

- **Derbyn Datganiad Cyfrifon 2011/12 a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol cysylltiedig ar gyfer 2011/12 ac argymhell i'r Cyngor Sir -**
  - ei fod yn cadarnhau derbyn y Datganiad Cyfrifon,
  - yn cadarnhau nad oes unrhyw ddarpariaeth bellach i'w gwneud ar hyn o bryd, o ran ôl-ofal yn safle gwastraff Penhesgyn,
  - yn cadarnhau na wneir unrhyw newidiadau mewn perthynas â chyfrifon sy'n daladwy.
- **Derbyn adroddiad yr Archwilydd Allanol ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol a nodi ei gynnwys.**

CAMAU GWEITHREDU;

- **Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog 151 Dros Dro i gyflwyno'r Datganiad Cyfrifon i'r Cyngor Sir i'w gymeradwyo.**
- **Bod swyddogion yn ymchwilio i ddulliau o wneud y defnydd gorau a chael cymaint o incwm â phosibl o asedau treftadaeth yr Awdurdod (ar wahân i'r Casgliad Celf).**

4 MATERION LLYWODRAETHU

4.1 Cyflwynwyd adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaeth (Archwilio) yn ymgorffori Côd Llywodraethu Lleol drafft i'w ystyried gan y Pwyllgor ac i dderbyn eu sylwadau. Hysbyswyd yr aelodau y ffurfiwyd y Côt yn unol â Fframwaith CIPFA/SOLACE ar gyfer Darparu Trefniadau Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol sy'n gofyn i awdurdodau lleol geisio sicrhau'r arfer orau wrth fabwysiadu Côt o'r fath. Bwriad y Côt yw casglu at ei gilydd yr elfennau allweddol o llywodraethu corfforaethol sy'n bodoli yn yr Awdurdod.

Roedd yr aelodau'n hapus i dderbyn y Côt Llywodraethu Lleol drafft ar yr amod y byddai'n cael ei newid i adlewyrchu'n fwy cywir graddau ac ystod y modd y mae'r Awdurdod yn ymgysylltu â chymunedau, pobl leol a rhanddeiliaid ynghyd â sut y mae'n hyrwyddo cyfranogiad cymunedol.

Penderfynwyd derbyn y Côt Llywodraethu Lleol drafft ac argymhell ei fabwysiadu gan y Pwyllgor Gwaith yn amodol ar y newid fel y nodwyd.

CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Gwasanaeth (Archwilio) i newid y Côt Llywodraethu Lleol i ymhelaethu ar elfen ymgysylltu cymunedol trefniadau llywodraethu corfforaethol yr Awdurdod ac wedyn i gyflwyno'r Côt i'r Pwyllgor Gwaith i'w gymeradwyo a'i fabwysiadu.

4.2 Er gwybodaeth i'r Pwyllgor, cyflwynodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro adroddiad yn amlinellu ymateb ac ymagwedd y Rheolwyr tuag at fynd i'r afael â materion a godwyd mewn adroddiadau a/neu adolygiadau gan Archwiliadau Allanol a Mewnol mewn perthynas â materion Rheoli Gwybodaeth/Llywodraethu. Rhestrwyd y prif faterion a gynhwyswyd yn yr adroddiadau o dan Atodiad A i'r adroddiad.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad er gwybodaeth.

5 FFRAMWAITH RHEOLI RISG

Cyflwynwyd adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) Dros Dro yn ymgorffori Strategaeth Rheoli Risg ddrafft ynghyd â Chanllawiau Rheoli Risg drafft cysylltiedig i'w hystyried gan y Pwyllgor. Yn ogystal, ynghlwm i'r adroddiad yn Atodiad C yr oedd fersiwn gychwynnol o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.

Cyfeiriodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) at y cynnydd o ran gweithredu'r Fframwaith Rheoli Risg fel y cofnodwyd yn gronolegol yn yr adroddiad oedd yn cwmpasu digwyddiadau yn y gorffennol yn ogystal â rhai sydd wedi'u cynllunio. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft a'r Canllawiau drafft ynghyd â'r Gofrestr Risg Gorfforaethol wedi cael eu cyflwyno i a'u mabwysiadu gan yr Uwch Dîm

Arwain a'u hanfon ymlaen i'r Pwyllgor Archwilio am sylwadau. Tynnwyd sylw arbennig at gyfrifoldebau'r Pwyllgor Archwilio o ran Rheoli Risg fel y nodir yn y Strategaeth ac i'r ffaith y byddai Aelodau'r Pwyllgor yn derbyn hyfforddiant yn y maes hwn ar y cyd ag Aelodau o'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol yn y dyfodol agos.

Adroddodd y Rheolwr Risg ac Yswiriant ynghylch y Gofrestr Risg Gorfforaethol oedd, yr hysbysodd yr Aelodau, yn waith oedd ar fynd yn nhermau diffinio risgiau a chamau lliniarol.

Pwysleisiodd y Prif Weithredwr mai un o'r heriau sy'n wynebu'r Awdurdod o ran gweithredu gofynion y Gofrestr Risg Gorfforaethol yw cynnal cydbwysedd rhwng rheoli risg a bod yn amharod i fentro. Mae cyflawni'r cydbwysedd hwn yn allweddol yn nhermau taith gwella'r Awdurdod.

Croesawodd yr aelodau'r dogfennau mewn perthynas â Rheoli Risg ac yn enwedig y Gofrestr Risg Gorfforaethol, yr ystyriwyd ei ffurf a'i chynnwys yn y drafodaeth fer ddilynol.

Penderfynwyd -

- **Derbyn yr adroddiad a'r dogfennau Rheoli Risg cysylltiedig**
- **Argymhell mabwysiadu'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft a'r Canllawiau Drafft gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod nesaf.**

CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro i gyflwyno'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft a'r Canllawiau Rheoli Risg i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Gwaith i'w cymeradwyo a'u mabwysiadu.

6 ARCHWILIO ALLANOL

6.1 Er gwybodaeth i'r Pwyllgor, cyflwynodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) Dros Dro adroddiad mewn perthynas â chanfyddiadau archwiliad gan PwC o ddangosyddion perfformiad y Cyngor.

Hysbysodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) Dros Dro yr Aelodau, o dan y Fframwaith Gwella Perfformiad Cenedlaethol a sefydlwyd yn Ebrill 2011, y disgwylir, yn gorfforaethol, i'r Awdurdod Lleol adrodd i Lywodraeth Cymru bob blwyddyn ynghylch nifer o ddangosyddion perfformiad allweddol. Unwaith y cesglir yr wybodaeth honno, fe'i harchwilir gan PwC i weld a yw'n cydymffurfio. Nodwyd manylion canfyddiadau PwC yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Cyfeiriodd y Rheolwr Rhaglenni a Chynllunio Busnes yr Aelodau at adran 2.1 o'r adroddiad oedd yn rhestru'r Dangosyddion Perfformiad a archwiliwyd yn 2011/12 ynghyd â'r rhesymau dros y dewis hwnnw. Tynnodd sylw'r Aelodau at y ffaith fod tri DP yn amodol a bod y rhain ym meysydd Addysg, Rheoli Gwastraff a Niferoedd Ymwelwyr. Eglurodd y rhesymau dros pam yr oedd yr Archwilydd wedi gwneud y dangosyddion hyn yn amodol ynghyd ag ymateb yr Awdurdod yn nhermau'r camau lliniaru a nodwyd.

Penderfynwyd derbyn yr wybodaeth a'r camau lliniaru a nodwyd er gwybodaeth.

6.2 Er gwybodaeth i'r Pwyllgor, cyflwynwyd diweddariad ar Gynllun Gwaith ac Amserlen yr Archwiliad Allanol.

Ymhelaethodd Mr Andy Bruce, SAC ar y gweithgareddau a restrir yn yr adroddiad ynghyd â'u statws a ffurf yr allbynnau o safbwynt gwaith sy'n berthnasol i bob cyngor yng Nghymru a gwaith sy'n benodol i Ynys Môn.

Cyfeiriodd Mr Huw Lloyd Jones at un o'r allbynnau yn ffurf Llythyr Asesiad Gwella 1 yr Archwilydd Cyffredinol a ddanfonwyd i'r Cyngor ar 24 Medi a darparodd grynodedd llafar i'r Pwyllgor o brif gasgliadau'r Archwilydd Cyffredinol fel y'u nodwyd yn y Llythyr fel a ganlyn -

- Mae'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau o ran cynllunio gwelliant o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 ac wedi gweithredu'n unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru
- Yn seiliedig ar ac wedi'u cyfyngu i waith a gynhaliwyd gan SAC hyd yma ynghyd â rheoleiddwyr perthnasol, mae'r Cyngor yn debygol o gydymffurfio â'r gofynion i wneud trefniadau i ddiogelu gwelliant parhaus yn ystod y flwyddyn ariannol hon
- Mae'r Cyngor yn gwneud cynnydd da o ran mynd i'r afael â 10 thema gwella llywodraethu corfforaethol y Comisiynwyr

- Mae eglurder o ran cyfeiriad y Cyngor yn gwella a bu cynnydd rhesymol o ran mynd i'r afael â'r cynigion ar gyfer gwella a nodwyd yn yr Adroddiad Gwella Blynyddol diwethaf
- Mae ailstrwythuro uwch reolwyr yn ychwanegu'n sylweddol at gapasiti'r Cyngor a'i allu i gyflawni gwelliant pellach o fewn swyddogaethau corfforaethol a rhai sy'n benodol i wasanaethau
- O ran materion dadleuol, mae'r Cyngor yn delio â hwy'n fwy aeddfed nag o'r blaen ac mae wedi cymryd camau i sicrhau bod y gwelliant yn gynaliadwy
- Mae'r Cyngor wedi gwella'r modd y mae'n ymgysylltu â'r cyhoedd ac yn dechrau mynd i'r afael ag adnewyddu democrataidd
- Mae'r Cyngor wedi ymateb mewn modd adeiladol a chyfrifol i'r arolwg tra beirniadol diweddar o'i wasanaethau addysg gan Estyn a SAC

Ni wna'r llythyr unrhyw gynigion eraill ar gyfer gwella ac, yn seiliedig ar y canfyddiadau a restrir uchod, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn dod i'r casgliad fod yr amser yn iawn bellach i weithredu'r argymhelliaid a wnaed yn yr adroddiad Gwella Blynyddol diwethaf y dylai Gweinidogion Cymru hyrwyddo trosglwyddiad graddol y pŵer i wneud penderfyniadau o'r Comisiynwyr i'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol ac, o ganlyniad, dylid ailddiffinio rôl y Comisiynwyr i fod yn fwy o rôl oruchwyllo. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn dweud ei fod yn cytuno â gwerthusiad y Comisiynwyr fod yr amodau wedi'u creu bellach fyddai'n galluogi'r Gweinidog i ystyried dychwelyd i reolaeth ddemocrataidd gyda diogelwch.

Eglurodd y Prif Weithredwr y derbyniwyd llythyr yr Archwilydd Cyffredinol yn rhy hwyr i'w gynnwys ar agenda'r Pwyllgor Archwilio ond y cyfeirid ato yng nghyfarfod y Cyngor Sir sydd i'w gynnal ar 27 Medi ynghyd ag adroddiad Chwarter 5 y Comisiynwyr i Weinidogion Cymru. Byddai llythyr Asesiad Gwella yr Archwilydd Cyffredinol hefyd yn cael ei ystyried yn fanwl gan y Bwrdd Cynaliadwyedd yn ei gyfarfod ar 1 Hydref. Disgwyliwyd cyhoeddiad ffurfiol gan y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau yn fuan. Pwysleisiodd, tra bo casgliadau'r Archwilydd Cyffredinol yn darparu newyddion a groesawir yn fawr iawn, mae'r Cyngor yn parhau i wynebu nifer o heriau yn y dyfodol.

Roedd yr Aelodau hefyd yn croesawu'r wybodaeth ac yn cydnabod fod sawl her i ddod.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd.

7 ATAL TWYLL A LLYGREDD

7.1 Er gwybodaeth i'r pwyllgor, cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar Atal Twyll a Llygredd sy'n cofnodi gweithgaredd yn y maes gwasanaeth hwn yn ystod 2011/12.

Penderfynwyd derbyn yr Adroddiad Blynyddol a nodi ei gynnwys

7.2 Cyflwynwyd y polisiau drafft a ganlyn i'w hystyried gan y Pwyllgor ac er mwyn derbyn eu sylwadau:

- Y Polisi Atal Twyll a Llygredd Drafft sydd wedi'i adolygu a'i ddiweddarau
- Y Cynllun Ymateb i Dwyll Drafft
- Y Polisi Gwyngalchu Arian Drafft

Penderfynwyd argymhell mabwysiadu'r polisiau a ganlyn gan y Prif Weithredwr:

- Y Polisi Atal Twyll a Llygredd
- Y Cynllun Ymateb i Dwyll
- Y Polisi Gwyngalchu Arian Drafft

CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Gwasanaeth (Archwilio) i gyflwyno'r polisiau dywededig i'r Pwyllgor Gwaith i'w cymeradwyo a'u mabwysiadu.

8 ARCHWILIO MEWNOL

Cyflwynwyd adroddiad cynnydd oedd yn crynhoi gwaith yr Adain Archwilio Fewnol yn ystod y cyfnod o 1 Ebrill 2012 i 14 Medi 2012 i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaeth (Archwilio) bwyntiau mwyaf amlwg yr adroddiad yr hysbysodd yr Aelodau ei fod mewn ffurf ddiwygiedig oedd yn golygu ei fod bellach yn ymhelaethu ar y canfyddiadau allweddol o arolygon archwilio. Amlygodd y ffaith y cyhoeddwyd un adroddiad yn y cyfnod oedd yn cario barn 'Sicrwydd Coch', yr atodwyd crynodeb gweithredol ohono i'r adroddiad. Tra bo perfformiad yn nhermau canran y Cynllun Archwilio a gwblhawyd yn is na'r targed ar 62% (yn bennaf oherwydd arallgyfeirio adnoddau i gynnal adolygiadau cyfeirio), roedd canran yr argymhellion oedd wedi'u dosbarthu'n Dymor Uchel a Chanolig yn uwch na'r targed ar 85%. Darparwyd dadansoddiad o weithrediad argymhellion fesul gwasanaeth yn Atodiad A.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad er gwybodaeth.

9 STAFF DROS DRO

Darparodd y Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) adroddiad llafar byr i'r Pwyllgor ar y sefyllfa mewn perthynas ag ymgysylltu â staff dros dro o fewn y Gwasanaeth Cyllid yn nhermau costau a'u swyddogaeth. Ar y pryd, roedd 3 swydd o fewn y Gwasanaeth a gymerwyd gan staff dros dro (yn ogystal â swydd y Swyddog Adran 151) ac mae'r rhain yn rolau cyfrifyddiaeth uwch mewn meysydd sydd yn y gorffennol wedi profi i fod yn anodd eu llenwi'n barhaol ar y lefel a hysbysebwyd. Pwysleisiodd bwysigrwydd profiad ac arbenigedd y staff dros dro sydd yn y swyddi cyfrifyddiaeth lefel uchel hyn i'r broses o baratoi'r cyfrifon ac yn enwedig o ran sicrhau cwblhau a chyflwyno cyfrifon 2011/12 yn amserol. Cefnogwyd lleoli'r staff dros dro gan y Bwrdd Gwella ar y pryd. Yn dilyn cwblhau a chyflwyno'r cyfrifon, y bwriad o hyn ymlaen yw symud i ffwrdd o ddibyniaeth ar staff asiantaeth ar lefel uchel a cheisio llenwi'r swyddi hyn yn barhaol. Eglurodd y swyddog y camau a gymerir i wireddu'r broses hon.

Ceisiodd yr Aelodau eglurhad pellach o faterion mewn perthynas â chostau staff asiantaeth. Gwnaed y pwynt hefyd fod angen i'r Cyngor sicrhau ei fod yn cael yr enillion gorau bosibl ar ei fuddsoddiad mewn hyfforddeion proffesiynol yn nhermau eu bod yn aros yng nghyflogaeth y Cyngor ar ôl cymhwyso.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth.

**Y Cynghorydd Thomas Jones
Cadeirydd**